

OPINTO-OPAS

2026–2027

YHTEYSTIEDOT

Juontotie 33 F, 99600 SODANKYLÄ

rehtori Ari Arvola 040 175 7990

apulaisrehtori Irja-Kaisa Lakkala 040 482 8045

HENKILÖKUNTA

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@sodankyla.fi

Opettajat etunimi.sukunimi@edu.sodankyla.fi

Opiskeluhoolto etunimi.sukunimi@lapha.fi

Rehtori	Ari Arvola	040 175 7990
Apulaisrehtori	Irja-Kaisa Lakkala	040 482 8045
Koulusihteeri	Piia Rantanen	040 359 2944
	• kanslia auki ma-to 7.30–11.30	

Opettajat

Aikio Tiina	040 674 3338	kemia, matematiikka	RO /26
Alajärvi Outi	0400 778 467	äidinkieli ja kirjallisuus	RO 1/25
Apostolakis Georgios		ortodoksinen uskonto	
Arvola Eija		erityisopettaja, virkavapaalla	
Fernandez Esteban	040 673 3998	liikunta, terveystieto	
Haapaporras Jarmo	040 591 4142	fysiikka, matematiikka	
Hautala Päivi	040 846 5065	opinto-ohjaaja	
Kaikkonen Emilia	040 626 1385	fysiikka, matematiikka	RO /26
Kallunki Sirpa	040 674 2677	ruotsi	RO 1/24
Karjalainen Marita	040 673 6593	saksa	
Koivukangas Heli	040 673 2797	musiikki	
Miettinen Perttu	040 674 1651	biologia, maantiede	
Mikkonen Eila	040 674 1586	historia, yhteiskuntaoppi	
Mäkihalvari Tuulikki	040 673 6721	ranska	
Nikula Sari	040 674 1167	englanti	RO 2/25
Pajuranta Maarit	040 674 3332	saame	
Pako Sole	040 674 3320	uskonto, historia ja yhteiskuntaoppi	
Rautava Aki	040 674 2710	liikunta	
Saikkinen Sergei	040 674 3414	venäjä	
Pennanen Anniina	040 674 3431	kuvataide	
Ukkola Heidi	040 674 3976	filosofia, psykologia, terveystieto, elämäntutkimustieto	

Opiskeluhoolto

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@lapha.fi

Koulupsykologi	Jenni Mäkelä	040 167 6359
	<ul style="list-style-type: none"> • Tähtikunnan koulu	
Koulukuraattori	ilmoitetaan myöhemmin	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tähtikunnan koulu tai lukio (erityisopettajan huone)	
Terveydenhoitaja	Heli Autonen	040 139 6583
	<ul style="list-style-type: none"> • Tähtikunnan koulu to - pe	
Hammashoitola		040 528 0382
	<ul style="list-style-type: none"> • ajanvaraus 8–10 (ke 9–11)	

Kiinteistöhoolto

Vahtimestari	0400 187 497
Laitoshuoltaja	040 865 0633

SISÄLLYSLUETTELO

LUKUVUODEN AIKATAULUT VUONNA 2026-2027	5
LUKIO-OPINTOIHIIN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ	8
HUOMIOITAVAA TYÖJÄRJESTYKSESSÄ	8
LUKION TIETOKONEET	9
POISSAOLOT JA MYÖHÄSTELYT	9
OPISKELIJOIDEN OSALLISUUS	10
OPISKELU ON YHTEISTYÖTÄ	11
OPISKELIJAN OHJAUS.....	12
OPISKELIJAN TUKEMINEN.....	13
OPISKELUHUOLTO	14
KENELTÄ KYSYN?	17
OPPIVELVOLLISUUS JA LUKION MAKSUTTOMUUS	18
KELAN TUET OPISKELIJALLE (KELA.FI/OPISKELIJAT)	19
OPISKELU SODANKYLÄN LUKIOSSA	20
LUKION ARVOT	20
LUKIO-OPINNOT	21
TUNTIJAKO SODANKYLÄN LUKIOSSA	22
OPPIMINEN.....	23
OPINTOJAKSON SUORITTAMINEN.....	23
YHDISTELMÄTUTKINNON SUORITTAMINEN SODANKYLÄN LUKIOSSA	24
OPINTOJAKSON ARVIOINTI.....	24
<i>Täydennettävä ja keskeytynyt opintopaketti</i>	26
<i>Opintopakettien arvosana 4</i>	27
<i>Poissaolo arvioitavasta näytöstä</i>	27
<i>Hylättyjen ja hyväksytyjen opintopakettien uusiminen</i>	27
<i>Uusintakuulustelu</i>	28
<i>Opinnot lukion ulkopuolella</i>	28
<i>Oppimäärän vaihtaminen</i>	28
<i>Oppiaineen oppimäärän arviointi</i>	29
<i>Numeron muuttaminen suoritusmerkinnäksi</i>	30
TODISTUKSET	30
YLIOPPILASTUTKINTO JA YLIOPPILASKIRJOITUKSET	31
<i>Ylioppilaskoepäivän kulku</i>	33
SODANKYLÄN LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	35
2. <i>Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet</i>	35
3. <i>Hyvä käytös</i>	36
OHJEET TEKOÄLYN KÄYTTÖÖN	43
OHJEITA LUKIO-OPISKELUUN	44

LUKUVUODEN AIKATAULUT VUONNA 2026-2027

Syyslukukausi	12.8. – 22.12.2026
Kevätlukukausi	7.1. – 5.6.2027

Lukuvuoden loma-ajat

Syysloma	12.10. – 18.10.2026 viikko 42
Talviloma	8.3. – 14.3.2027 viikko 10
Helatorstain jälkeinen pe 7.5.2027	on vapaa

Poikkeuspäivät

Penkkareiden ja vanhojenpäivän ajankohta helmikuun alkupuolella päätetään tarkemmin syksyllä 2026.

PERIODIT SEKÄ ARVIOINTIVIIKKOJEN JA ARVIOINNIN AJANKOHDAT

	Periodin kesto	ARVIOINTIVIIKOT JA ARVIOINTI
1. PERIODI	12.8. – 1.10.2026	Arviointiviikko on jokaisen periodin lopussa. Sen kesto on 6–8 päivää. Opintojakson arviointi valmistuu noin kaksi viikkoa sen päättymisen jälkeen.
2. PERIODI	2.10. – 30.11.2026	
3. PERIODI	1.12.2026 – 5.2.2027	
4. PERIODI	8.2. – 8.4.2027	
5. PERIODI	9.4. – 5.6.2027	

Oppituntien alkamis- ja loppumisajat ja ruokatunti

1. tunti	7.55–8.40	Ruokatunti klo 11.30 – 12.05	5. tunti	12.05–12.50
2. tunti	8.45–9.30		6. tunti	13.05–13.50
3. tunti	9.45–10.30		7. tunti	14.05–14.50
4. tunti	10.45–11.30		8. tunti	14.50–15.35

Uusintakuulustelujen ajankohdat

	AJANKOHTA klo 17–20	ILMOITTAUTUMINEN VIIMEISTÄÄN
1. Uusinta	ke 26.8.26	ke 19.8.26
2. Uusinta	ke 28.10.26	ke 21.10.26
3. Uusinta	ke 20.1.27	ke 13.1.27
4. Uusinta	ke 24.2.27	ke 17.2.27
5. Uusinta	ke 28.4.27	ke 21.4.27

Preliminääriajat lukuvuonna 26–27

	Syksy 26	Kevät 27
Lukutaito	ei preliminääriä	3. periodin arviointiviikolla
Kirjoitustaito	2. periodissa ÄI10-opintojakson koepäivänä	ei preliminääriä
Reaali (TE, GE, KE, YH, UE)	sovitaan myöh.	3. periodin arviointiviikolla
Reaali (BI, FI, FY, HI, PS)	sovitaan myöh.	3. periodin arviointiviikolla
Kielet	ei preliminääriä	ei preliminääriä
Matematiikka	ei preliminääriä	3. periodin arviointiviikolla

YLIOPPILASKIRJOITUKSET

Syksyn 2026 koepäivät

ma 14.9.	äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe
ke 16.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystie
pe 18.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä
ma 21.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 22.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
to 24.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 25.9.	äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
ma 28.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä
ke 30.9.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Kevään 2027 koepäivät

ti 16.3.	äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, lukutaidon ja kuullun ymmärtämisen osakoe
to 18.3.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä
pe 19.3.	äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, kirjoitustaidon osakoe
ma 22.3.	vieras kieli, pitkä oppimäärä
ke 24.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
ti 30.3.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ke 31.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
pe 2.4.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
ma 5.4.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

LUKIO-OPINTOIHIN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ

Moduuli = Valtakunnalliset lukio-opinnot on jäsennetty opetussuunnitelman perusteisiin 1–3 opintopisteen moduuleiksi, joista jokainen lukio rakentaa omat opintojaksonsa.

Opintopiste = Yhteen opintopisteeseen sisältyy 19 x 45 minuutin oppituntia. Lukio-opintojen suorittaminen vaatii vähintään 150 opintopistettä.

Opintojakso = Jokaisen lukion itse päättämä ja yhdestä tai useammasta oppiaineesta koostuva kokonaisuus, josta opiskelija saa arvosanan. Jos opintojakso koostuu useamman oppiaineen moduuleista, kaikista oppiaineista saa erillisen arvosanan. Opintojaksojen pituus vaihtelee. Opintojakson koodi muodostuu niiden moduulien koodeista, joista se koostuu. Esimerkiksi ENA1RUB11 on A-englannin ja B1-ruotsin yhteinen opintojakso. Koulukohtaisten opintojaksojen koodissa on ensimmäisenä kirjain O, esim. OÄI12.

Periodi = Lukuvuosi on jaettu viiteen periodiin, joissa on alkuosa ja loppuosa. Opintojaksot voivat päättyä periodin lopussa tai keskellä periodia. Jokaisessa periodissa on oma työjärjestys, ja se voi alkuosassa olla erilainen kuin loppuosassa.

HUOMIOITAVAA TYÖJÄRJESTYKSESSÄ

Ensimmäisen vuoden opiskelijat ovat keväällä opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajan tuella valinneet ensimmäisenä vuonna suoritettavat opintojaksot. Jokaisen periodin työjärjestys näkyy Wilmassa. Wilman työjärjestyksessä näkyvät myös oppiaineet, opetusryhmät, opintojaksojen tunnukset, opettajat ja opetustilat.

Työjärjestykseen saattaa kuulua lisäksi ryhmänohjaajan tuokio. Ryhmänohjaaja ilmoittaa erikseen tuokion ajankohdan.

Opinto-ohjauksen opintojakson OP01 oppitunnit on hajautettu kolmelle lukuvuodelle. Tuntien ajankohdat näkyvät työjärjestyksessä.

Liikunnan, kuvataiteen ja musiikin opintojaksot on työjärjestyksessä hajautettu usean periodin ajalle ja oppitunnit pidetään iltapäivisin. Musiikin ja kuvataiteen opetustilat sijaitsevat Tähtikunnan koulun rakennuksessa.

Jokaisen viiden periodin lopussa on arviointiviikko, jonka työjärjestys poikkeaa periodin normaalia työjärjestyksestä. Myös arviointiviikon työjärjestys tulee näkyviin Wilmaan kunkin periodin aikana.

Lukuvuoden aikana voidaan järjestää työjärjestyksen ulkopuolelle sijoittuvia opintojaksoja, kuten Arktinen selviytyminen, Vapaaehtoistyön kurssi, Ensiapukurssi ja Kulttuuripassiopinnot. Työjärjestyksen ulkopuolisista opintojaksoista tiedotetaan ja niille ilmoitaudutaan erikseen.

LUKION TIETOKONEET

Lukio-opiskelussa käytetään jatkuvasti IT-laitteita. Opiskelijalla on käytössään henkilökohtaisia ja yhteisiä laitteita, joista hänen on pidettävä huolta.

Yhteiset laitteet palautetaan aina käytön jälkeen asiallisesti latausasemaan.

Lukion aloittava saa omaan käyttöönsä lukio-opintojensa ajaksi kannettavan tietokoneen. Tietokoneen käytöstä tehdään sopimus, jonka ehtoihin opiskelija sitoutuu. Tietokone on opiskeluväline: se on pidettävä mukana, ladattuna, päivitettyinä ja käyttökunnossa oppitunneilla.

Opiskelijan täytyy pitää tietokonettaan kunnossa. Koska tietokonetta pitää voida käyttää ylioppilaskirjoituksissa, siihen ei saa liimata tarroja tai tekstejä, joita ei saa siitä irti.

POISSAOLOT JA MYÖHÄSTELYT

”Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.” (Lukiolaki. 30 §)

Oppitunneille tullaan ajoissa ja poissa ollaan vain pakottavista syistä. Oppitunnilta myöhästely ja poissaolo vaikuttavat oppimiseen ja arviointiin. Liialliset poissaolot voivat johtaa opintojakson keskeytymiseen. Poissaoloihin puututaan viimeistään, jos niitä on 5 tuntia opintojaksossa (2 op) tai 30 tuntia periodin aikana.

Huoltajan tai täysi-ikäisen opiskelijan täytyy aina ilmoittaa ryhmänohjaajalle, jos opiskelija joutuu sairauden vuoksi olemaan poissa. Poissaolot ilmoitetaan ja selvitetään Wilmassa.

Huoltajan tai täysi-ikäisen opiskelijan tulee aina pyytää etukäteen lupa tiedossa olevaan poissa-oloon. Loma-anomuslomake täytetään Wilmassa.

Lupa pyydetään

- oppitunniksi tunnin opettajalta Wilma-viestillä tai suullisesti
- enintään viideksi koulupäiväksi ryhmänohjaajalta Wilman loma-anomuslomakkeella
- pitemmäksi ajaksi rehtorilta Wilman loma-anomuslomakkeella

OPISKELIJOIDEN OSALLISUUS

Lukiolainen on aktiivinen ja osallistuu koulunsa toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen.

Opiskelijan osallistumismahdollisuuksia:

- opiskelijakunta, jonka hallitukseen valitaan opiskelijat kaikilta vuosikursseilta
- opiskelijaedustus hyvinvointiryhmässä ja opettajainkokouksissa
- opiskelijoista valittu tasa-arvovaltuutettu
- ryhmänohjaajan tuokiot
- opintojaksojen suunnittelukeskustelut
- palautetilaisuudet
- suora palaute rehtoreille ja opettajille
- palautelaatikko

Opiskelijat valitsevat keskuudestaan lukuvuoden alussa opiskelijakunnan hallituksen, johon valitaan äänestämällä neljä edustajaa sekä lukion ensimmäisen että toisen vuoden opiskelijoista ja lisäksi kaksi abiturienttia.

Opiskelijakunnan hallituksen tehtävä on edustaa opiskelijakuntaa: se toimii opiskelijoiden äänitorvena ja edunvalvojana heitä koskevissa asioissa, esimerkiksi tapaa päättäjiä opiskelijakunnan puolesta. Opiskelijakunnan hallitus kokoontuu säännöllisesti ja sen johdolla järjestetään keskustelutilaisuuksia, tapahtumia, teemapäiviä ja juhlia. Opiskelijakunnalla on keskeinen asema lukion yhteishengen luojana ja ylläpitäjänä.

OPISKELU ON YHTEISTYÖTÄ

Opiskelija

- käy säännöllisesti koulua, seuraa oppitunteja ja tekee tehtäviä eli opiskelee tavoitteellisesti
  - ”Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.” (Lukiolaki. 30 §)
- suunnittelee omat opintonsa ja seuraa säännöllisesti niiden etenemistä sekä päivittää opintosuunnitelmaansa
  - ”Oppivelvollisuuden kuuluvien opintojen tulee edistyä henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.” (Oppivelvollisuuslaki. 6 §)
  - ”Opiskelijalla on oikeus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä enintään neljässä vuodessa, jollei koulutuksen järjestäjä myönnä hänelle lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen.” (Lukiolaki 23 §)
- arvioi opiskelutaitojaan, motivaatiotaan ja voimavarojaan
- pyytää opettajalta saamiensa tukitoimien kirjaamista henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Ryhmänohjaaja

- perehdyttää lukioon tulevat lukio-opiskeluun
- seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä: poissaoloja ja opintosuorituksia
- seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden hyvinvointia ja puuttuu havaitsemiinsa ongelmiin.

Aineenopettaja

- ohjaa oman aineensa opiskelua ja opettaa aineensa opiskelumenetelmiä
- tukee tarvittaessa opiskelijaa myös yksilöllisesti, esimerkiksi antaa tukiovetusta aineensa oppisisällöistä
- seuraa opiskelijan etenemistä ja poissaoloja omassa aineessaan
- kertoo oman oppiaineensa jatko-opinto- ja työelämämahdollisuuksista
- seuraa opiskelijoiden hyvinvointia ja puuttuu havaitsemiinsa ongelmiin.

Opinto-ohjaaja

- perehdyttää lukioon tulevat lukio-opiskeluun
- antaa opiskelijoille yksilöllistä ohjausta
- auttaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekemisessä

- pitää opinto-ohjauksen pakolliset opintojaksot
- seuraa opiskelijoiden hyvinvointia ja puuttuu havaitsemiinsa ongelmiin.

Erityisopettaja

- pitää luki- ja matematiikkatestit
- auttaa opiskelijoita yksilöllisesti esim. opiskelutaitojen kehittämisessä
- esittää ja suunnittelee yhdessä opettajan ja opiskelijan kanssa yksilöllisiä tukitoimia
- antaa erityisopetusta niille, jotka ovat oikeutettuja siihen.

Apulaisrehtori

- vastaa koulun arjen toiminnasta ja johtaa sitä.

Rehtori

- vastaa koulun toiminnasta ja johtaa sitä.

Koulusihteeri

- auttaa opiskelijaa Wilma- ja Office365-tunnusten kanssa
- antaa opiskelijalle opiskelutodistukset.

OPISKELIJAN OHJAUS

Kaikki koulun opettajat ohjaavat lukiolaisia opinnoissaan. Opiskelija osallistuu aktiivisesti omien lukio- ja jatko-opintojensa suunnitteluun. Opinto-ohjaajan ohjausta järjestetään luokkaopetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä niiden erilaisina yhdistelminä.

Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma, joka sisältää kolme osaa: opiskelusuunnitelma, ylioppilastutkintosuunnitelma sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma. Opintosuunnitelmaa tehdään yhdessä ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan ja aineenopettajan kanssa ja sitä päivitetään koko lukion ajan.

Tarkemmin ohjauksen työnjako on kuvattu opetussuunnitelman liitteessä *Sodankylän lukion ohjaussuunnitelma*.

OPISKELIJAN TUKEMINEN

Lukion on hyvä saada tietää ajoissa, millaista tukea opiskelija tarvitsee. Tuki suunnitellaan tapauskohtaisesti. Tuen suunnitteluun osallistuvat opiskelijan lisäksi aineenopettajat, erityisopettaja ja/tai opinto-ohjaaja. Tuen tarkoitus on mahdollistaa opiskelijan onnistuminen opinnoissa omista lähtökohdistaan käsin.

Tuen tarvetta voi ilmetä, jos

- opiskelijan äidinkieli ei ole suomi
- opiskelijalla on esimerkiksi kielellinen, matemaattinen, motorinen tai tarkkaavaisuuden häiriö tai fyysinen vamma
- opiskelijalla on puutteita opiskelutaidoissa
- opiskelijalla on sosiaalisia vaikeuksia tai mielenterveyteen tai elämäntilanteeseen liittyviä ongelmia
- opiskelija on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan esim. sairastamisen tai vaikean elämäntilanteen vuoksi.

Oppimisen tukea ei ole suunnattu tilanteisiin, joissa opiskelija luvattomien tai omavalintaisten poissaolojen, esimerkiksi lomamatkojen, vuoksi jää jälkeen opinnoissaan.

Tuen muotoja voivat olla

- opetuksen eriyttäminen
- samanaikaisopetus
- pienryhmäopetus
- tukiopetus
- opiskeluvälineisiin ja -ympäristöön liittyvät ratkaisut
- muut pedagogiset keinot, esim. opiskelusuunnitelman muuttaminen tai erilaiset tavat antaa arvioitavia näyttöjä
- erityisopettajan antama ohjaus ja opetus
- opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajan ohjaus.

Joissakin tapauksissa opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja -asetuksessa säädetään ja lukion opetussuunnitelmassa määrätään. Syy voi liittyä esimerkiksi opiskelijan ter-

veydentilaan. Poikkeavat järjestelyt kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Opiskelun poikkeava järjestäminen ei tarkoita poikkeamista lukiokoulutuksen oppimäärän tavoitteista.

Tarvittaessa opiskelija voi lausuntoihin perustuen hakea erityisjärjestelyjä ylioppilaskirjoituksiin. Erityisopettaja neuvoo erityisjärjestelyjen hakemisessa.

Mikäli oppimisen tuki ei riitä, opiskelijalla on oikeus tarvitsemaansa **erityisopetukseen**. Erityisopetuspäätöksen perusteena ovat todennetut oppimisvaikeudet tai muu niihin rinnastettava syy.

OPISKELUHUOLTO

Opiskeluhoolto on opiskelijoiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Se on koko opiskeluympäristön ja -yhteisön hyvinvoinnista huolehtimista sekä oppimisvaikeuksien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista ja niihin puuttumista. Vastuu opiskeluhoollosta kuuluu kaikille lukiossa työskenteleville.

Opiskeluhoollon tavoitteena on

- luoda turvallinen ja terve opiskelu- ja työympäristö
- ehkäistä syrjäytymistä
- tukea opiskelijaa
- säilyttää yhteisön toimintakyky turvallisuutta ja hyvinvointia uhkaavissa tilanteissa
- edistää opiskelijoiden osallisuutta opiskeluyhteisön hyvinvoinnissa
- edistää hyvinvointia yhteistyössä sidosryhmien kanssa

Opiskeluhoolto jaetaan **yhteisölliseen** ja **yksilökohtaiseen** opiskeluhooltoon.

Yhteisöllinen Sodankylän lukion hyvinvointiryhmä kokoontuu säännöllisesti, ja sen tehtävä on huolehtia oppilaitoksen hyvinvoinnista. Hyvinvointiryhmään kuuluvat apulaisrehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, etsivä nuorisotyöntekijä ja koulunuorisotyöntekijä sekä edustajat opiskelijahuollosta ja mielenterveyspalveluista, sosiaalityöntekijä sekä opettajien ja opiskelijoiden edustajat. Tarpeen vaatiessa ryhmään voidaan kutsua myös muita.

Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa ovat

- terveydenhoitopalvelut
- kuraattoripalvelut
- psykologipalvelut
- koulupsyykkarin palvelut
- monialaiset asiantuntijaryhmät

Opiskelija tai opiskelijaryhmä saa halutessaan avukseen **monialaisen asiantuntijaryhmän**, jonka jäsenet he saavat itse valita. Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän hyvinvoinnin edistämiseksi ja selvittää yhdessä, millaisesta tuesta tai palveluista saattaisi olla hyötyä.

Opiskeluterveydenhuollosta huolehtii Lapin hyvinvointialue, ja lukiolaisten terveydenhoitopalveluista tiedotetaan ilmoitustauluilla ja Wilmassa. Ensiapua vaativat tapaukset hoidetaan Sopukassa.

Terveydenhoitaja

- tekee terveystarkastuksen kaikille lukion 1.-luokkalaisille
- kutsuu 2. vuoden opiskelijat lääkärintarkastukseen
- varaa ajan koululääkärille
- ohjaa ja varaa ajan fysioterapeutin vastaanotolle
- ohjaa ja varaa ajan ehkäisyneuvolaan
- tekee yhdessä lääkärin kanssa kutsuntojen esitarkastukset

Suun ja hampaiden hoito on alle 18-vuotiaille maksutonta. Ajanvaraukset voi tehdä suoraan suun terveydenhuollosta. Jos ei käytä varaamaansa aikaa eikä ole sitä peruuttanut, peritään sakkomaksu.

Kuraattori on psykososiaalisen työn asiantuntija. Kuraattorille voi hakeutua esim. opiskeluun, ihmissuhteisiin, mielialaan, päihteisiin, talouteen ja asumiseen liittyvissä ongelmissa. Kuraattorin työhuone sijaitsee Tähtikunnan koululla oppilashuollon käytävällä, huoneen numero 2318. Kuraattori on ilmoittaminaan aikoina tavattavissa myös lukiolla.

Psykologi tarjoaa keskusteluapua. Hän voi lisäksi selvittää ja arvioida nuoren kehityksessä, opiskelussa tai oppimisessa esiin tulevia pulmia.

Koulupsyykkarin toimenkuvaan kuuluvat nuoren psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen, opiskeluvaikeuksien selvittäminen, kriisiapu sekä matalan kynnyksen keskusteluapu mieltä painavissa huolissa, kuten ahdistus, masennusoireet, uniongelmat ja elämän kriisitilanteet.

Lukiolaisen apuna ovat tarvittaessa myös etsivä nuorisotyö, Lapin hyvinvointialueen sosiaalipalvelut, Kela, poliisi sekä seurakunnan ja erilaisten järjestöjen tarjoamat palvelut.

Tapaturman sattuessa koulussa tai koulumatkalla siitä tulee ilmoittaa välittömästi opettajalle tai kansliaan, ja siitä tehdään tapaturmailmoitus. Kaikki tapaturmasta aiheutuneet kulut maksetaan ensin itse, joten matkoista tai muista syntyneistä kuluista pitää olla kuitit. Tarkemmat ohjeet kulujen korvaamisesta saa kansliasta.

KENELTÄ KYSYN?

Keneltä kysyn?	rehtori	apulaisrehtori	opinto-ohjaaja	ryhmäohjaaja	aineenopettaja	koulusihteeri	terveydenhoitaja	psykologi	kuraattori	erityisopettaja
Opintojen valitseminen										
Opinto-ohjelman muutokset										
Opintomenestyksen seuranta										
Aineen oppimäärän suorittaminen										
Kokonaisopintomäärä										
Itsenäinen opiskelu										
Uusinnat										
Muulla suoritettut opinnot										
Oppimisen tuki										
Opintojakson keskeyttäminen										
Henkilökohtaiset ongelmat										
Kiusaaminen, häirintä										
Opintojen keskeyttäminen										
YO-tutkinto										
Terveyspalvelut										
Äkillinen sairastuminen										
Poissaolo arvioitavasta näytöstä										
Poissaoloselvitys										
Loma-anomus/poissaololupa										
Jatkokoulutus, ammatinvalinta										
Vaihto-oppilasasiat										
Opiskelutodistukset										

Käännä ensisijaisesti punaisella merkityn puoleen. A = 1 - 5 työpäivää. B = yli 5 työpäivää.

OPPIVELVOLLISUUS JA LUKION MAKSUTTOMUUS

Oppivelvollisuus päättyy, kun on täyttänyt 18 vuotta tai on sitä ennen suorittanut toisen asteen opinnot loppuun.

”Oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen tulee edistyä henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.” (Oppivelvollisuuslaki. 6 §). Jos opiskelija ei kuukauteen osallistu opetukseen, hänet katsotaan eronneeksi koulusta. Opiskelija voi itse erota koulusta vain, jos hänellä on uusi opiskelupaikka

Opiskelijalle maksuttomia ovat

- opetus
- päivittäinen ruokailu
- opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit
- opetuksessa tarvittavat työvälineet, -asut ja -aineet
- ylioppilastutkinnon 5 koetta sekä niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen
- vähintään seitsemän kilometrin pituiset koulumatkat (Kelan koulumatkatuki)

Opiskelijalla on kuitenkin oikeus käyttää myös omia oppikirjoja, -materiaaleja ja työvälineitä.

Sodankylän lukion opiskelijat saavat käyttöönsä tietokoneen lukio-opintojen ajaksi. Sodankylän kunta on päättänyt tarjota B-luokan ajokortin syksyn 2025 jälkeen aloittaville lukiolaisille.

Opintoja täydentävistä vapaaehtoisista opintoretkistä, vierailuista, tapahtumista ja muista vastaavista toiminnoista voidaan periä kohtuullisia maksuja. Lukio voi myös järjestää esimerkiksi kansainvälistymiseen liittyviä ulkomaanmatkoja, joiden matka- ja majoituskustannuksista opiskelija vastaa itse.

Maksuttomuus päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jolloin opiskelija valmistuu tai viimeistään, kun hän täyttää 20 vuotta.

KELAN TUET OPISKELIJALLE (kela.fi/opiskelijat)

Koulumatkatuki

Lukiolaiset ja ammatillista peruskoulutusta tai yhdistelmätkintoa suorittavat voivat saada tukea päivittäisiin koulumatkoihin. Koulumatkatukea haetaan OmaKelassa, jonne tulee kirjautua vahvasti tunnistautuen verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.

Hakemuksella voi hakea tukea koulumatkoihin, ja hakemus on saatavilla OmaKelassa.

Tukea voi saada, jos

- matka yhteen suuntaan on vähintään 7 kilometriä
- matka kuljetaan vähintään 10 päivänä / kk.

Opintotuki: opintoraha, asumislisä ja opintolaina

Kela voi myöntää päätoimisesti opiskelevalle opiskelijalle opintotukea. Opintotuen myöntämisen perusteina ovat hakijan opintojen edistyminen sekä taloudellisen tuen tarve.

Lukiolaiselle voidaan myöntää opintotukea lukuvuoden aikana enintään yhdeksäksi kuukau-
deksi syyskuusta toukokuuhun. Opintotuki myönnetään kolmeksi ensimmäiseksi opiskeluvuo-
deksi ja lisähakemuksesta neljänneksi, jos päätoimiset lukio-opinnot jatkuvat.

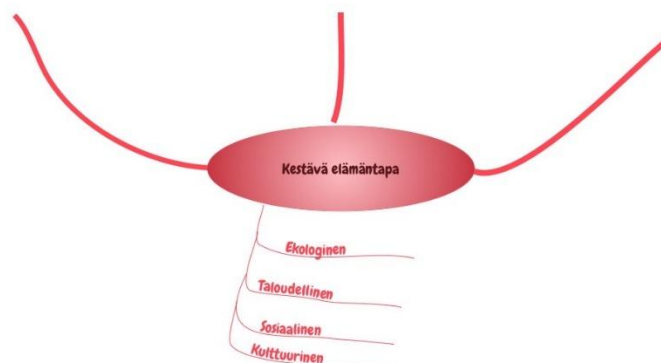
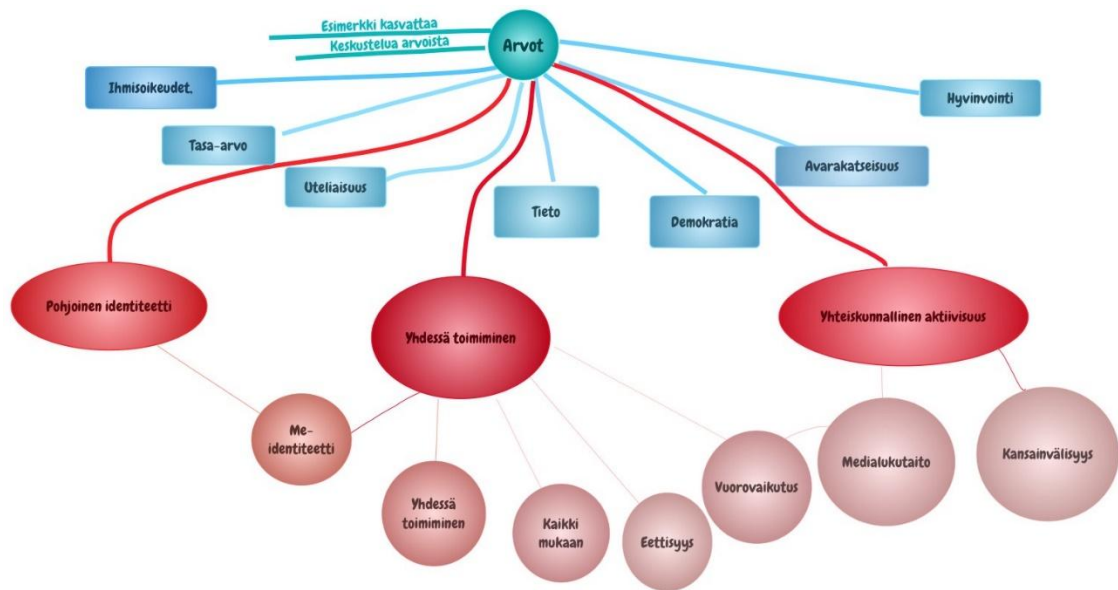
OPISKELU SODANKYLÄN LUKIOSSA

Lukio tukee kasvua aikuisuuteen ja oman elämän hallintaan. Lukio ohjaa opiskelijoita itsenäiseen työntekoon, kannustaa heitä asettamaan omien edellytystensä mukaisia opiskelutavoitteita ja pyrkimään aktiivisesti jatko-opintoihin.

LUKION ARVOT

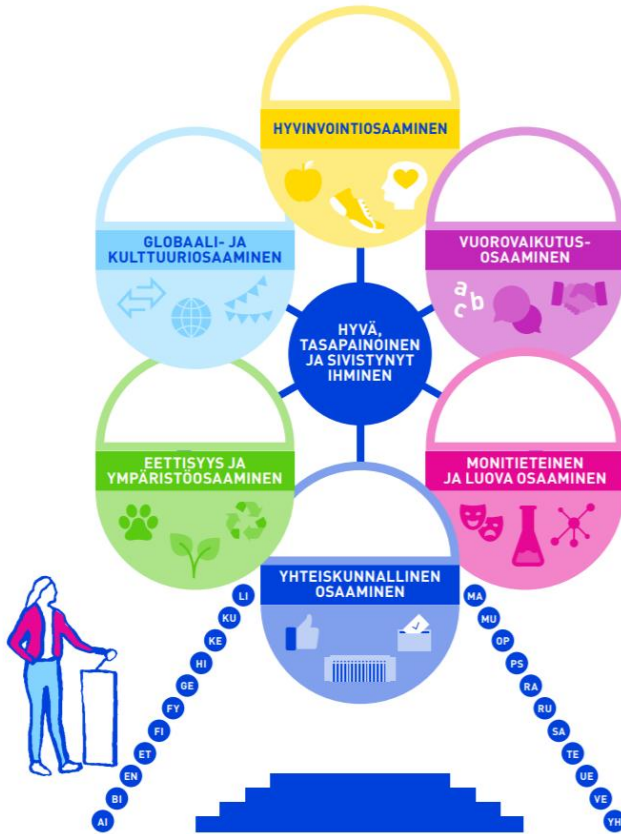
Opiskelu Sodankylän lukiossa pohjautuu yhteisiin arvoihin, jotka näkyvät koulun toiminnassa. Lukion arvoja ovat tasa-arvo, ihmisoikeudet, demokratia, tieto, uteliaisuus, avarakatseisuus ja hyvinvointi.

Lukiolainen on yhteiskunnallisesti aktiivinen ja toimii yhdessä muiden kanssa. Hän on ylpeä lapilaisuudestaan ja pohjoisista juuristaan. Hän pyrkii toiminnassaan kestävään elämäntapaan.

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Lukio-opintojen tavoitteena on oppiaineiden sisältöjen opettamisen lisäksi kehittää opiskelijan laaja-alaista osaamista. Laaja-alainen osaaminen sisältää elämänhallinnan ja vastuullisen vaikuttamisen taitoja, jotka ihminen hallitsee, vaikka koulussa opittu tieto unohtuisi tai vanhenisi. Laaja-alaisen osaamisen taitoja kehitetään kaikissa aineissa ja kaikissa opintojaksoissa.

Kuva: oph.fi

LUKIO-OPINNOT

Lukio-opinnot muodostuvat pakollisista ja valinnaisista opintojaksoista. Pakollisia opintojaksoja suoritetaan 94 tai 102 opintopistettä (op) ja valtakunnallisia valinnaisia opintopisteitä vähintään 20 opintopistettä. Lisäksi opintoihin voi sisällyttää koulukohtaisia valinnaisia opintojaksoja. Lukio-opintojen laajuus on yhteensä vähintään 150 opintopistettä.

Sekä valtakunnallisten että koulukohtaisten opintojaksojen keskeiset tavoitteet ja sisällöt määritellään opetussuunnitelmassa, joka on nähtävissä Sodankylän lukion verkkosivuilla (sodankyla.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/sodankylan-lukio/).

Sodankylän lukiossa voi suorittaa kuvataiteen, musiikin, liikunnan ja tanssin lukiodiplomit.

TUNTIJAKO SODANKYLÄN LUKIOSSA

OPPIAINE	VALTA-KUNNALLISET PAKOLLISET	VALTA-KUNNALLISET VALINNAISET	KOULU-KOHTAISET VALINNAISET	MUUALLA SUORITETTAVAT = Hyväksiluettavat	YHTEENSÄ (op.)
Äidinkieli ja kirjallisuus (AI)	12	6	12	6	36
Äidinkieli ja kirjallisuus (S2)	(12)	(6)	(4)	10	32
Biologia (BI)	4	6	6		16
Elämäntutkimus (ET)	4	8			12
Filosofia (FI)	4	4	4		12
Fysiikka (FY)	2	12	4		18
Maantiede (GE)	2	6	2		10
Historia (HI)	6	6	6	8	26
Kemia (KE)	2	8	4		14
Evangelisluterilainen uskonto (UE)	4	8	4	2	18
Ortodoksinen uskonto (UO)	4	8			12
Kuvataide (KU)	2 tai 4	4 tai 6	4	6	18
Liikunta (LI)	4	6	14	8	32
Matematiikka, yhteiset op. (MAY)	2				2
Matematiikka, pitkä (MAA)	18	6	4		28
Matematiikka, lyhyt (MAB)	10	4	7		21
Musiikki (MU)	2 tai 4	4 tai 6		18	26
Opinto-ohjaus (OP)	4		7	3	14
Psykologia (PS)	2	8	8		18
Terveystieto (TE)	2	4	4	1	11
Toinen kotimainen kieli: Ruotsi B1-oppimäärä (RUB1)	10	4	4	2	20
Vieraat kielet					
A1-oppimäärä: englanti (ENA1)	12	4	6	2	24
A2-oppimäärä: Ranska (RAA2), Saame (SMA), Saksa (SAA2), Venäjä (VEA2)		16	2	*2	18
B2-oppimäärä: Ranska (RAB2), Saame (SMB2), Saksa (SAB2), Venäjä (VEB2)		16	2	*2	18
B3-oppimäärä: Ranska (RAB3), Saame (SMB3), Saksa (SAB3), Venäjä (VEB3)		16	2	*2	18
Yhteiskuntaoppi (YH)	6	2	4	10	22
Lukiodiplomit (LD): kuvataide, tanssi, musiikki, liikunta		8			8
Temaattiset opinnot (TO)			33		33
Korkeakoulujen orientaatiokurssit (KOK)				32	32
Urheiluvalmennus			10		10
Soveltavat opinnot			10		10
Yhteensä tarjolla	120	176	166	94	556
Pakolliset opinnot yhteensä	94/102				
Valtakunnalliset valinnaiset opinnot vähintään		20			
Opiskelijan opinnot yhteensä vähintään					150

* saksa ja ranska

OPPIMINEN

Oppiminen on opiskelijan omaa, aktiivista toimintaa.

Lukiolainen oppii vuorovaikutuksessa toisten opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa ympäristöissä. Opiskeluympäristöjä voidaan laajentaa oppilaitoksen ulkopuolelle ja hyödyntää korkeakoulujen, muiden oppilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Lukio-opiskelu kehittää elämässä tarpeellisia jatkuvan oppimisen edellyttämiä taitoja. Lukion monipuolisten opetus- ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijoiden aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä.

OPINTOJAKSON SUORITTAMINEN

Opintojakso voidaan suorittaa

- opetukseen osallistuen (= oppitunneilla käyden)
- kokonaan itsenäisesti (= tenttimällä)
- osittain itsenäisesti ja osittain oppitunneilla käyden (= osittain tenttimällä)
- verkko-opintoina

Valitessaan opintojakson opiskelija sitoutuu osallistumaan opetukseen säännöllisesti, selvittämään poissaolojensa syyt ja tekemään annetut tehtävät.

Opiskelija voi suorittaa opettajan suostumuksella opintojakson osittain tai kokonaan itsenäisesti, mikäli opiskelijalla on hyväksyttävä syy. Itsenäisestä suorittamisesta tehdään sopimus, jossa määritellään suorittamisen ehdot. Tenttimissopimuksen tekevät opiskelija, aineenopettaja ja opinto-ohjaaja yhdessä. Tenttimällä suoritettava opintojakso lasketaan opintopisteisiin vain, jos siitä saa hyväksytyt arvosanan.

Itsenäinen opiskelu on vaativampaa kuin opintojakson suorittaminen opetukseen osallistuen, ja samoihin oppimistuloksiin yltäminen vaatii yleensä enemmän ponnisteluja. Sen takia useamman kuin yhden opintojakson tenttiminen saman periodin aikana ei ole järkevää. Opetussuunnitelmassa on määritelty opintojaksot, joita ei voi suorittaa itsenäisesti.

YHDISTELMÄTUTKINNON SUORITTAMINEN SODANKYLÄN LUKIOSSA

Kaksoistutkinnon suorittajat opiskelevat lukiossa ensimmäisen ja neljännen opiskeluvuotensa ja tekevät ammatillisia opintoja toisen ja kolmannen vuoden. Jokaisen kaksoistutkintoa suorittavan opiskeluohjelma suunnitellaan yksilöllisesti eteneväksi.

Kaksoistutkintolainen valitsee ylioppilaskoetta ja jatkosuunnitelmia palvelevia opintojaksoja sekä opintoja, jotka luetaan hyväksi ammatillisessa oppilaitoksessa YTO-opinnoiksi. Lisäksi voi valita muita kiinnostavia opintoja.

Ylioppilaskoetta varten suositellaan opiskeltavaksi kaikki oppiaineeseen liittyvät pakolliset sekä valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot.

Ammatillista tutkintoa suorittavalta edellytetään vähintään 90 osaamispistettä vastaavan osaamisen suorittamista ennen ylioppilastutkintoon osallistumista.

OPINTOJAKSON ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on edistää opiskelijan oppimista. Opiskelijan on tärkeä ymmärtää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten oppimista arvioidaan. Arvioinnilla opiskelijaa pyritään kannustamaan omien tavoitteiden asettamiseen ja tarkoituksenmukaisten työskentelytapojen valintaan. Arviointi ja palautteen antaminen opintojakson aikana ovat myös osa opiskelijan ja opettajan välistä vuorovaikutusta. Palaute sekä itse- ja vertaisarviointi ohjaavat opiskelijaa tarkentamaan asettamia tavoitteita ja kehittämään työskentelyään.

Arviointi antaa opiskelijalle ja hänen huoltajalleen palautetta edistymisestä ja oppimistuloksista lukio-opintojen aikana ja päättyessä. Arviointitietoja tarvitaan myös esimerkiksi jatko-opintoja ja työelämää varten. Opiskelijan oppimisen arviointi auttaa myös opettajaa ja koulu yhteisöä opetuksen vaikuttavuuden arvioinnissa.

Opiskelijan opintosuorituksesta annetaan arvosana opintojakson päätyttyä. Arvosanan perustuu monipuoliseen näyttöön oppiaineen ja opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Erilaisten näyttöjen lisäksi havainnoidaan opiskelijan oppimista ja työskentelyä. Arvosanan antamisen tukena voidaan käyttää arviointikeskusteluja sekä opiskelijoiden itse- ja vertaisarviointia.

ARVIOINTI

Opintojakson alussa

KÄYDÄÄN LÄPI

- yleiset arviointiperusteet ja keskustellaan niistä
- opintojakson tavoitteet, myös laaja-alaisen saamisen tavoitteet ja arviointiperusteet
- opintojaksossa annettavat näytöt ja niiden vaatimukset
- taitojen ja työskentelyn arviointitavat

TAVOITTEENA ON

- tukea opiskelijan opintojen suunnittelua
- tehdä arvioinnista läpinäkyvää

Opintojakson aikana

OPISKELIJA

- saa erilaisia mahdollisuuksia, tilaisuuksia ja tapoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan
- tekee opettajan tuella itsearviointia ja vertaisarviointia ja niiden avulla kehittää opiskeluaan ja työskentelyään tavoitteidensa saavuttamiseksi.
- saa mahdollisuuden osoittaa tietoja ja taitoja, jotka on hankkinut opintojakson ulkopuolella tai omaehtoisesti sen aikana

OPETTAJA

- suuntaa opetusta opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti
- antaa arviointipalautetta jatkuvasti opintojakson aikana (formatiivinen arviointi)

Opintosuorituksesta arvosana tai suoritusmerkintä

- perustuu monipuoliseen todennettuun näyttöön opintojakson tavoitteiden (tiedot, taidot, työskentely) saavuttamisesta

Opintojakson loppuksi

Opintojakson jälkeen

- **T = täydennettävä.** Jos opintojakso jää kesken, sovitaan opettajan kanssa, miten opintojakson suoritusta täydennetään.
- **K = keskeytynyt.** Jos opintojakso keskeytyy, se on suoritettava uudelleen.
- **H / 4 = hylätty.** Jos opintojaksosta tulee hylätty arvosana, sovitaan opettajan kanssa opintojakson uusintakuulustelusta tai uudelleen suorittamisesta. Uusintaa voi yrittää kaksi kertaa, sitten opintojakso on suoritettava uudelleen.
- **Heikko hyväksytty arvosana.** Jos opiskelija haluaa parantaa hyväksyttyä suoritusta, uusinnasta sovitaan opettajan kanssa.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet selvitetään opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa.

Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely, eikä arviointi kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnissa pyritään oikeudenmukaisuuteen ja objektiivisuuteen.

Opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisiiin tapoihin osoittaa osaamistaan, kuten hänen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa Wilmassa on kirjattu. Eri-laiset oppimisvaikeudet voidaan tarvittaessa ottaa huomioon arvioinnissa.

Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot arvioidaan numeroarvosanalla 4–10 lu-kuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja. Koulukohtaiset valinnaiset opintojaksot voi-daan arvioida joko numeroarvosanalla tai sanallisesti suoritetuksi (S) tai hylätyksi (H).

Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullisesti arviointikeskustelussa annettu palaute voi-vat täydentää ja täsmentää arvosanaa.

Täydennettävä ja keskeytynyt opintojakso

Opintojakso voidaan arvioida sanallisesti täydennettäväksi (T), mikäli riittävää näyttöä arvosa-nan antamiseksi ei ole. Opintojakso arvioidaan heti, kun näyttö on saatu. Näyttö on annet-tava opettajan määräämässä ajassa, viimeistään seuraavan lukuvuoden ensimmäisessä uusinnassa, muutoin opintojakso keskeytyy (K). Keskeytynyt opintojakso on suoritettava uu-delleen joko osallistumalla opetukseen tai itsenäisesti.

Opiskelijan opintojakso voi keskeytyä, jos

- opiskelija itse keskeyttää opintojakson
- poissaoloja kertyy niin paljon, ettei opiskelijalla ole edellytyksiä jatkaa opintojakson suo-rittamista
- suorituksia puuttuu niin paljon, että opintojakson vaatimukset eivät täyty.

Opintojakson arvosana 4

Valtakunnallisissa opintojaksoissa arvosanalla 4 arvioitu opintojakso lasketaan opintosuorituksiksi, ja siitä syystä arvosanalle 4 täytyy olla edellytykset. Näitä edellytyksiä ovat esimerkiksi riittävä läsnäolo tunneilla, opettajan ohjeiden noudattaminen ja tarvittavien näyttöjen antaminen.

Koulukohtaisen opintojakson arvosanalla 4 arvioitua opintojaksoa ei lasketa opintosuorituksiksi.

Poissaolo arvioitavasta näytöstä

Opintojakson arvioitavissa näytöissä (esim. koe, keskustelu, esitelmä, essee, testi) on oltava paikalla. Opiskelija voi olla poissa vain pätevän syyn perusteella. Poissaolosta on heti ilmoitettava opettajalle.

Jos opiskelijalla on poissaoloonsa pätevä syy, opintojakso voidaan arvioida osoitetun muun näytön perusteella tai opiskelijalle voidaan antaa uusi tilaisuus näytön antamiseen. Mikäli riittävää näyttöä arvosanan antamiseen ei ole, opintojaksosta annetaan T- tai K-merkintä.

Hylättyjen ja hyväksytyjen opintojaksojen uusiminen

Opintojaksojen uusimisesta keskustellaan ja sovitaan aina opettajan kanssa.

Hylättyjä ja hyväksytyjä opintojaksoja voi uusia tekemällä uudelleen opintojakson keskeisiä näyttöjä. Opintojakson arvosana voi muodostua aiemmista ja uusituista näytöistä. Myös uusitun opintojakson arvioinnin tulee olla monipuolista.

Opiskelijan on mahdollista korottaa hylätty arvosana (4) näyttämällä osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Hylättyä opintojaksoa voi yrittää uusia kaksi kertaa. Kahden uusintakerran jälkeen opintojakson voi suorittaa vain osallistumalla siihen uudelleen.

Hyväksytyyn opintojakson voi uusia niin usein kuin haluaa. Hyväksytyyn opintojakson voi uusia ilman aikarajaa lukio-opiskelun aikana. Lopulliseksi arvosanaksi jää aina suorituksista parempi.

Jos opintojakso sisältää useampia oppiaineita, niistä annetaan erillinen arvosana, joten niitä voi myös uusia erikseen.

Uusintakuulustelu

Lukuvuoden aikana pidetään viisi uusintatilaisuutta, joissa voi täydentää tai uusia hylättyjä ja hyväksytyjä opintojaksoja. Uusintakuulustelussa saa suorittaa minkä hyvänsä oppiaineen opintojaksoja, kun on ilmoittautunut asianmukaisesti.

Uusintaan osallistumisesta sovitaan opettajan kanssa. Wilmassa kohdassa "Tentit" täytetään tentti-ilmoittautuminen viimeistään viikkoa ennen uusintapäivää, jotta opettaja ehtii laatia tehtävät. Uusinnassa tehtävien tekemiseen on aikaa kolme tuntia. Yhdessä uusinnassa voi pääsääntöisesti uusia vain yhden opintojakson.

Jos uusinnasta jää pois ilman pätevää syytä, uusintakerta on menetetty. Ilmoittautumisen voi perua pätevästä syystä ilmoittamalla asiasta opettajalle hyvissä ajoin ennen uusintaa.

Opinnot lukion ulkopuolella

Opiskelija voi suorittaa opintoja myös lukion ulkopuolella, esimerkiksi REDUn opintoja, korkeakoulujen orientaatiokursseja tai Revontuli-Opiston kursseja.

Muualla suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavien periaatteiden mukaan:

- Opinnot on suoritettu lukioaikana.
- Opintojen voidaan katsoa olevan lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan akateemisia.
- Opintojen tulee sopia johonkin opetussuunnitelmassa olevaan opintojaksoon.
- Opiskelija toimittaa todistuksen ja sisältökuvauksen, joista käy ilmi opintojen laajuus.
- Rehtori ja aineenopettaja arvioivat yhdessä opintojen vastaavuuden. Opiskelijalta voidaan vaatia lisänäyttöä.
- Ammattiopinnoista saatujen suoritusten arvosanat siirtyvät lukio-opintojen arvosanoiksi opetussuunnitelmassa olevan vastaavuustaulukon mukaan.

Oppimäärän vaihtaminen

Kun opiskelija siirtyy pitkästä oppimäärästä lyhyempään, hänen hyväksytysti suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin, kuin niiden

tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pitkän oppimäärän opintojaksojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyiden opintojaksojen arvosanoiksi opetussuunnitelman määräämällä tavalla.

Kun siirrytään kesken oppimäärän lyhyemmästä pitempään, menetellään muuten samoin, mutta voidaan edellyttää lisänäyttöjä ja harkita arvosanaa uudelleen.

Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan opiskelemista oppiaineen opintojaksoista. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaajuiset oppimäärät. Matematiikan yhteinen opintojakso luetaan mukaan opiskelijan suorittamaan matematiikan oppimäärään.

Aineen oppimäärä koostuu pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opintojaksoista ja niistä koulukohtaisista valinnaisista opintojaksoista, jotka opiskelija on suorittanut hyväksytysti.

Oppiaineen oppimäärässä opiskelijalla saa olla hylättyjä arvosanoja valtakunnallisissa opintojaksoissa enintään seuraavasti ("kolmasosasääntö"):

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään
2–5 op	0 op
6–11 op	2 op
12–17 op	4 op
18 op tai enemmän	6 op

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen arvosanojen keskiarvona niin, että opintojaksojen laajuus otetaan huomioon. Keskiarvon perusteella määräytyvää arvosanaa ei voi alentaa.

Oppiaineen oppimäärän arvosanaa on mahdollista korottaa, mikäli

- opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa arvosanaansa parempaa oppiaineen hallintaa
- opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat päättövaiheessa oppiaineen arvosanaa paremmat.

Numeron muuttaminen suoritusmerkinnäksi

Opiskelija voi halutessaan saada oppimäärän suoritettuaan numeron sijaan S-merkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa hän on suorittanut vain kaksi opintopistettä (2 op). Myös valinnaisista vieraista kielistä voi saada numeron sijaan S-merkinnän, mikäli niistä on suoritettu vain neljän opintopisteen (4 op) laajuinen oppimäärä.

TODISTUKSET

Opintosuoritusote

Jokaisen opintojakson arvioinnit näkyvät Wilmassa arvioinnin valmistuttua. Opiskelija voi seurata opintopisteidensä kertymistä ja opintojensa edistymistä Wilman Opinnot-välilehdestä. Opintosuoritusotteesta saa tarvittaessa tulosteen kansliasta.

Päätötodistus

Lukion koko oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päätötodistus. Lukion päätötodistukseen merkitään opiskelijan opiskelemat oppiaineet, niissä suoritettujen opintopisteiden määrä sekä kunkin oppiaineen arvosana sanallisesti ja numeroin (esim. *tydyttävä 7, kiitettävä 9*) tai merkintä oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (*suoritettu*). Päätötodistukseen ei lasketa oppiaineiden arvosanojen keskiarvoa.

Lisätietoja-kohtaan merkitään päätötodistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset lukio-opintoihin liittyvistä näytöistä, esimerkiksi suoritettut lukiodiplomit, suullisen kielitaidon kokeet sekä erittely temaattisista opinnoista.

Erotodistus

Erotodistus annetaan opiskelijalle, joka eroaa lukiosta ennen lukion koko oppimäärän suorittamista. Todistukseen merkitään oppiaineet, niissä suoritettavat opinnot ja opintopistemäärä sekä muut opiskelijan suorittamat lukio-opinnot. Lisäksi merkitään kunkin opintojakson arvosana tai merkintä opintojakson suorittamisesta.

YLIOPPILASTUTKINTO JA YLIOPPILASKIRJOITUKSET

Ylioppilastutkinto järjestetään kahdesti vuodessa, syksyllä ja keväällä, yhtä aikaa koko maassa. Tutkintoon kuuluu vähintään viisi koetta. Kokeet ovat sähköisiä. Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmena perättäisenä tutkintokertana.

Tutkintoon osallistuminen edellyttää, että opiskelija on opiskellut ennen kokeeseen osallistumista vähintään oppiaineen pakolliset opinnot. Ylioppilaskirjoitusten koetehtävät laaditaan pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen pohjalta. Osa tehtävistä on oppiainerajat ylittäviä.

Opiskelija valitsee pakollisen äidinkielen kokeen lisäksi neljä koetta vähintään kolmesta seuraavasta ryhmästä: matematiikka, toinen kotimainen kieli, vieras kieli ja reaaliaine. Vähintään yhden kokeen on oltava laajan oppimäärän mukainen.

ylioppilastutkinto.fi

Kahden vieraan kielen pitkän oppimäärän koetta ei voi suorittaa samalla tutkintokerralla, mutta lyhyitä kieliä voi kirjoittaa kaksi samana päivänä.

Reaalikokeessa aineet on jaettu kahdelle koepäivälle.

Toinen reaalin yo-päivä

- uskonto
- elämäkatsomustieto
- yhteiskuntaoppi
- kemia
- terveystieto
- maantiede

Toinen reaalin yo-päivä

- psykologia
- filosofia
- historia
- fysiikka
- biologia

Ylioppilastutkintosuunnitelma

Kaikki opiskelijat tekevät jo ensimmäisen lukiovuoden aikana osana opintosuunnitelmaa ylioppilastutkintosuunnitelman. Se tehdään helmikuun loppuun mennessä. Suunnitelmasta näkyy, milloin opiskelija aikoo osallistua ylioppilaskirjoituksiin, mitkä kokeet hän suorittaa ja minkä tasoiisiin kielten ja matematiikan kokeisiin hän osallistuu. Suorittamissuunnitelmaa päivitetään, mikäli suunnitelmat muuttuvat.

Abiturientin on suoritettava lukion oppimäärään kuuluvat opinnot loppuun viimeistään kevään viimeisessä uusinnassa, mikäli hän tahtoo tulla julistetuksi ylioppilaaksi kevään juhlassa.

Syksyllä ylioppilaaksi valmistuvan abiturientin on suoritettava lukio-opintonsa valmiiksi viimeistään syksyn toisessa uusinnassa.

Erityisjärjestelyt

Poikkeuksellisista ylioppilaskirjoitusjärjestelyistä keskustellaan rehtorin kanssa ja niitä anotaan sähköisellä lomakkeella YTL:lta. Jo lukion alussa tiedotetaan opiskelijoille YTL:n määräyksestä, joka koskee kuulovamman, lukihäiriön, sairauden, vamman tai vieraskielisyyden huomiointia ylioppilastutkinnossa.

Erityisjärjestelyjen anominen täytyy päättää hyvissä ajoin, jotta kokelas ehtii ryhtyä ajoissa hankimaan tarvittavia lausuntoja. Erityisjärjestelyhakemus tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ensimmäisen kerran ilmoittautuu tutkintoon: kevään kokeiden osalta 30.11. ja syksyn kokeiden osalta 30.4. mennessä. Hakemukseen on liitettävä tarvittaessa erikoislääkärin lausunto. Lisätietoja erityisjärjestelyistä on osoitteessa **www.ylioppilastutkinto.fi**.

Ilmoittautuminen ylioppilaskokeisiin

Kokelas ilmoittautuu ylioppilaskokeisiin opinto-ohjaajan opastuksella Wilmassa. Ilmoittautumiseen liitetään ajantasainen ylioppilaskirjoitussuunnitelma allekirjoitettuna ja päivättyinä. Kokeilaan ilmoittautumislomake säilytetään koulussa.

Kevään tutkintoon on ilmoittauduttava viimeistään joulukuun 1. päivänä ja syksyn tutkintoon viimeistään kesäkuun 5. päivänä. Kokelas saa oikeuden osallistua ylioppilaskokeeseen suorittuaan oppiaineesta vähintään pakolliset opintojaksot.

Ylioppilaskoepäivän kulku

Koepäivän aamu

Ylioppilaskokeeseen on saavuttava ohjeiden mukaan, hyvissä ajoin, viimeistään klo 8. Kokeet pidetään lukion liikuntasalissa ja erillistilassa niille, joilla on YTL:n päätös erillisjärjestelyistä. Kokelaat kutsutaan kirjoitustilaan nimenhuudolla aakkosjärjestyksessä. Kokelaiden on varauduttava todistamaan henkilöllisyytensä ennen kokeen alkua.

Yo-kirjoituksista ei saa myöhästyä. Myöhästyminen raportoidaan YTL:aan. Myöhästynyt kokelas ilmoittaa myöhästymisestään välittömästi koululle ja kouluun tultuaan ilmoittautuu kansliaan, rehtorille tai opettajalle.

Yllättävä sairastuminen

Jos kokelas sairastuu yllättäen, esimerkiksi koepäivää edeltävänä yönä, siitä on ilmoitettava heti rehtorille. Sairastuneen kokelaan kirjoitustilaisuus järjestetään YTL:n antamien ohjeiden mukaan, jos se on mahdollista. Mikäli ylioppilaskokeen joutuu tekemään sairaana, on hyvä hankkia lääkärintodistus. Rehtori toimittaa todistuksen YTL:aan ja sairaus saatetaan ottaa huomioon kokeen arvioinnissa. Jos sairaus estää osallistumasta kokeeseen, lääkärintodistuksen perusteella voi hakea YTL:lta ilmoittautumisen mitätöintiä.

Yo-koevarusteet

Kokelas tuo itse tarvittavat kirjoitusvälineet: kynät, kumit, teroittimet, varalyijyt, viivaimet, astelevyt, harpit ja kuulakärkikynät. Laskimet ja taulukkokirja löytyvät sähköisestä koejärjestelmästä. Ylioppilaskirjoitukset tehdään koulun opiskelijalle antamalla kannettavalla tietokoneella.

Abiturientti ei saa tuoda koetilaan mitään papereita, ei myöskään taskuissa. Eväät tuodaan ilman käärepapereita ja juomat etiketittömissä pulloissa. Kokeeseen pukeudutaan tekstittömiin vaatteisiin ja jalkaan laitetaan villasukat tai kopisemattomat kengät. Kännyköitä, älykelloja, älylaseja tai muita langattoman tiedonsiirron mahdollistavia laitteita ei saa tuoda koetilaan.

Käyttäytyminen

Koetilassa ei keskustella, vilkuilla sivuille, huokailla, naputeta tai kopistella. Kokelas ei liiku ilman saattajaa, ja vain yksi kokelas kerrallaan liikkuu paikaltaan. Jos kokelaalla on asiaa, kysyttävää tai ongelmia, hän nostaa käden ylös ja valvoja tulee apuun. WC-käynnin ajaksi kokelas lukitsee näytön. WC-käyntien aikana valvoja ja kokelas eivät keskustele.

Vilpin yritys tai vilpistä kiinni jääminen

Jos kokelas saadaan kiinni vilpistä tai vilpin yrityksestä, kaikki sillä tutkintokerralla kirjoitetut suoritukset mitätöidään. Missään tilanteessa ei pidä käyttäytyä tulkinnanvaraisesti, niin että käytös voidaan tulkita vilpin yritykseksi.

Koesuoritusten palautus ja kokeesta poistuminen

Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 12. Kokeesta poistutaan yksitellen. Kokelas palauttaa kaikki paperit allekirjoitettuina valvovalle opettajalle: mitään ei saa viedä koetilasta mukanaan. Salista poistutaan nopeasti ja äänettömästi eikä jäädä keskustelemaan ulkopuolelle käytävään.

SODANKYLÄN LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

1. Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Järjestyssääntöjen tavoitteena on luoda kouluyhteisön jäsenille viihtyisä ja turvallinen työympäristö ja tukea koulun tavoitteiden saavuttamista. Koulun toiminnassa noudatetaan Suomen lakia, lukiolakia ja lukioasetusta.

Järjestyssäännöt koskevat kaikkia koulun alueella olevia opiskelijoita. Niissä tilanteissa, joissa koululla ei ole toimivaltaa puuttua tai rangaista järjestyssääntörikkomuksista, käännyttään poliisin puoleen ja pyydetään apua.

Koulun alueeseen kuuluvat koulun tilat, piha-alue ja tieosuudet. Kouluaikana pidetään opiskelijan koulussa viettämää aikaa sekä koulun järjestämiä tilaisuuksia.

Järjestyssäännöt koskevat koulun aluetta, kouluaikaa ja koulun järjestämiä tilaisuuksia ja koulun ulkopuolella suuntautuvia vierailuja ja harjoitteluita ajasta ja paikasta riippumatta: esimerkiksi opetusvierailuja, tapahtumia, esityksiä ja retkiä, kouluruokailua ja liikuntatunteja koulun ulkopuolella. Lisäksi voidaan laatia erikseen järjestyssääntöjä täydentäviä sääntöjä tarpeen mukaan eri tilanteisiin, kunhan niistä tiedotetaan ennalta.

2. Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja opinto-ohjausta kaikkina koulun työpäivinä.

Opiskelijalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan ja turvalliseen opiskeluympäristöön. Opetussuunnitelmassa on erillinen suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Sodankylän lukiossa tavoitteena on edistää erilaisten oppijoiden tasavertaista asemaa. Pyritään lisäämään sukupuolten välisen tasa-arvon sekä kielellisten, kulttuurillisten ja uskonnollisten vä-

hemmistöjen oikeuksien toteutumista. Halutaan vahvistaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen huomioimista ja tasa-arvoista asemaa. Lisäksi halutaan edistää kulttuurisesti moninaista ilmapiiriä ja kulttuurien välistä ymmärtämystä kouluyhteisössä. Ks. Lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi.

Opiskelijalla on oikeus saada tukiopetusta.

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Hänen on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.

Jokaisella opiskelijalla on velvollisuus huolehtia siitä, ettei hän vaaranna omaa tai muiden turvallisuutta millään tavalla.

Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa.

3. Hyvä käytös

Opiskelijan tulee käyttäytyä hyvien tapojen mukaisesti, ottaa opiskelijatoverit huomioon, edistää ja kunnioittaa työ- ja opiskelurauhaa sekä noudattaa ohjeita.

Opiskelija ei häiritse, kiusaa eikä käytä väkivaltaa. Opiskelija välttää koulun toiminnassa sekä koulumatkoilla kaikkea sellaista muihin oppilaisiin tai kouluyhteisön työntekijöihin kohdistuvaa häirintää ja epäasiallista kohtelua, joka aiheuttaa heidän fyysiselle tai psyykkiselle turvallisuudelleen tai terveydelleen haittaa tai vaaraa.

Kouluun pukeudutaan tarkoituksenmukaisesti, eikä toisia loukkaavalla tavalla tai hyvän tavan vastaisesti. Ulkovaatteet jätetään luokan ulkopuolelle. Lukion sisätiloissa ei käytetä ulkokenkiä. Sisään tullessa jätetään kengät niille osoitettuun paikkaan. Koulu ei vastaa naulakoissa säilytetävistä vaatteista eikä niille ole erillistä valvontaa.

Hajusteettomuus

Sodankylän lukio on hajusteeton oppilaitos. Yleensä oireita aiheuttavat deodorantit, haju- ja par-tavedet, hiustenmuotoilutuotteet ja vaatteiden pesuaineet. On hyvä käyttää hajusteettomia kos-metiikkatuotteita ja pesuaineita.

Käyttäytyminen oppitunneilla

Opiskelija tulee oppitunneille ajoissa ja asianmukaisesti varustautuneena: opintojakson oppikir-jan ja tarvittavien työvälineiden on oltava mukana. Oppitunnilla keskitytään opiskeluun ja työ-rauha säilyy niin kauan kuin opettaja lopettaa tunnin. Tarvittaessa opettaja voi poistaa häiritse-vän oppilaan luokasta.

Jokainen opiskelija huolehtii omalta osaltaan, että opetustilat pysyvät siistinä.

Tietokoneiden, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö

Opiskelijan tulee huolehtia henkilökohtaiseen tai yhteiseen käyttöön annetuista tietokoneista, tableteista sekä muista laitteista ja välineistä asianmukaisesti. Väärinkäytöksistä ja rikkoontumi-sista pitää ilmoittaa viivytystä opettajalle tai ryhmänohjaajalle. Opiskelijoille henkilökohtai-seen käyttöön annettujen laitteiden käytössä noudatetaan erillistä sopimusta.

Matkapuhelimia, muita mobiililaitteita ja tietokoneita käytetään vain opetuksen edellyttämällä ta-valla opettajan ohjeiden mukaan. Valokuvaaminen, videoiminen ja suoratoisto oppitunnilla ilman muiden osallistujien ja opettajan lupaa on kielletty.

Ruokailu

Ruokailuun mennään ajallaan ja siellä käyttäytyään hyvin.

Oleskelu koulun tiloissa

Välitunteja ja vapaatunteja voi viettää alakerran aulassa ja kirjastossa, ellei sitä ole varattu muu-hun käyttöön. Vapaatuntien aikana ei häiritä oppitunteja. Jokainen huolehtii opiskelijakunnan yhteiseen käyttöön hankkimien pelien kunnossa pitämisestä ja niiden oikeudenmukaisesta käy-töstä.

Ylioppilaskirjoitusten aikana välitunninviettopaikkoja ja välituntitoimintoja voidaan rajoittaa.

Pyörät ja muut kulkuvälineet pysäköidään niille varatuille paikoille etupihalle. Autolla ja muilla kulkuvälineillä liikuttaessa noudatetaan erityistä varovaisuutta.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Jokaisella opiskelijalla on velvollisuus huolehtia yleisestä viihtyvyydestä ja siisteydestä koulun tiloissa.

Opiskelijakunta laatii säännöt opiskelijoiden käytössä olevan keittiön siisteydestä ja muusta käytöstä ja huolehtii sääntöjen noudattamisesta. Opiskelijoilla on velvollisuus ilmoittaa välittömästi yhteisissä tiloissa tai yhteiselle omaisuudelle tapahtuneista vahingoista rehtorille tai muulle henkilökunnalle.

Vahingontekijä on korvausvelvollinen muille henkilöille tai yhteisön omaisuudelle tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttamastaan vahingosta. (Vahingonkorvauslaki 31.5.1974/412)

Turvallisuus

Jokaisella opiskelijalla on velvollisuus huolehtia kouluympäristön turvallisuudesta.

Lukion opiskelijat on vakuutettu tapaturmien varalta. Tapaturmista sekä turvallisuuteen liittyvästä viasta, uhasta tai puutteesta ilmoitetaan viipymättä rehtorille, opettajalle tai terveydenhoitajalle. Jokaisen luokan seinällä on tarkemmat ohjeet vaara- ja uhkatilanteiden varalta. Poistumisharjoituksia järjestetään säännöllisesti.

Vaikka opetus on julkista, opetuksen järjestäjällä on oikeus lukita koulujen sekä luokkahuoneiden ovet. Koulualueella ja koulun sisätiloissa on kameravalvonta.

Tupakointi, päihteet ja vaaralliset esineet

Päihteiden ja muiden huumaavien aineiden tuominen kouluun tai niiden käyttö koulussa on kielletty.

Tupakkalaissa kielletään tupakkatuotteiden hallussapito alle 18-vuotiailta. Tupakkatuotteiden käyttö on kielletty Sodankylän lukion sisätiloissa ja ulkoalueilla, jotka ovat pääasiassa alle 18-vuotiaille tarkoitettuja. Myös sähkösavukelaitteiden eli vapen käyttö on kielletty.

Kouluun tai koulun järjestämiin tilaisuuksiin ei saa ilman hyväksyttävää syytä tuoda eikä niissä saa pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta tai vahingoittaa toisen omaisuutta.

Opiskelijalta voidaan ottaa haltuun sellainen esine tai aine, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta. Opiskelijan on luovutettava se tai näytettävä, ettei hänellä ole sellaista hallussa. Jos opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy luovuttamasta esinettä tai ainetta, opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan kaappi sekä päällisin puolin hänen vaatteensa. Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus yhdessä tai erikseen ottaa työpäivän aikana haltuunsa tällainen esine tai aine, mikäli sen hallussapitoon ei ole hyväksyttävää syytä.

Päihtyneessä tilassa oleva ohjataan koulusta pois ja tarvittaessa otetaan yhteyttä poliisiin. Alaikäisen päihtyneen huoltajaan otetaan yhteyttä ja koulu tekee lastensuojeluilmoituksen.

Poissaolot ja myöhästymiset

Poissaolot on selvitettävä. Oppitunneille tullaan ajoissa. Jos opiskelija kuitenkin myöhästyy, hän pyytää anteeksi ja asettuu paikalleen aiheuttaen mahdollisimman vähän häiriötä muiden työskentelylle.

Opettajalla on lupa myöntää poissaolon yksittäisille tunneille. Ryhmänohjaajalla on lupa myöntää korkeintaan viiden (5) koulupäivän poissaolo. Tätä pidemmät poissaolot myöntää rehtori.

Opiskelija vastaa siitä, että ei jää jälkeen opinnoissaan poissaolonsa takia. Opiskelija on velvollinen selvittämään sekä tekemään poissaolon takia väliin jääneet tehtävät.

Lukiolla on poissaoloista tarkempi ohjeistus, joka on pysyvänä tiedotteena Wilmassa.

Plagiointi ja luntaaminen

Plagiointi ja luntaaminen on kielletty. Tekoälyn käyttö rinnastetaan plagiointiin ja luntaamiseen, mikäli sitä ei ole ohjeiden mukaisesti merkitty.

Plagiointi eli kirjallinen varkaus tarkoittaa, että opiskelija kopioi tai lainaa tekstejä suoraan Internetistä tai muualta ilmoittamatta lähteitä ja antaa kuvan, että on itse tuottanut tekstin. Ensimmäisestä plagiointikerrasta opettaja ja/tai rehtori nuhtelee opiskelijan suullisesti. Tieto nuhtelusta kirjataan Wilmaan ja arkistoidaan kansliaan. Opettaja määrittelee työn loppuunsaattamisen ehdot. Uudessa plagiointitapauksessa opintojakso keskeytyy, ja opiskelija saa rehtorin antaman kirjallisen varoituksen, joka arkistoidaan kansliaan. Alaikäisten opiskelijoiden plagiointitapauksissa aineenopettaja ottaa yhteyttä myös huoltajiin.

Jos opiskelija jää koetilanteessa kiinni lunttaamisesta, kokeen tekeminen keskeytetään ja opiskelija poistetaan luokasta. Ensimmäisellä kerralla opiskelija saa rehtorin antaman suullisen varoituksen, joka kirjataan ja toimitetaan kansliaan arkistoitavaksi. Opiskelija saa suorittaa kokeen uusintakuulustelussa ja opintojakso arvostellaan sen jälkeen. Uudessa lunttaamistapauksessa opintojakso keskeytyy, ja opiskelija saa rehtorin antaman kirjallisen varoituksen, joka arkistoidaan kansliaan. Opintojakso voidaan suorittaa, kun se on seuraavan kerran tarjolla.

Tekoälyn käytöstä lukiolla on erillinen ohje.

Kurinpito

Sodankylän lukiolla on kurinpito-ohjeistus, joka noudattaa lukiolakia. Niissä tilanteissa, joissa koululla ei ole toimivaltaa puuttua tai rangaista järjestyssääntörikkomuksista, käännyttään poliisin puoleen ja pyydetään apua.

4. Koekäyttäytyminen

Arviointiviikon kokeet

Kokeeseen tullaan täsmällisesti. Myöhästyneitä otetaan sisään siihen saakka, kunnes kokeesta saa poistua. Kokeesta poistutaan häiritsemättä koetilaisuutta opettajan antaman luvan jälkeen. Esillä saavat olla kirjoitusvälineet ja muut opettajan sallimat tarvikkeet.

Kännykät pidetään suljettuina laukussa ja laukut kerätään kokeen ajaksi luokan taulun eteen tai seinustalle. Kännyköitä ei saa käyttää kellona eikä laskimena. Älykellot ovat kokeessa kiellettyjä. Omien tietokoneiden käyttö on sallittua sähköisissä kokeissa opettajan erikseen antamalla luvalla.

Ylioppilaskirjoitukset

Ylioppilaskirjoitukset alkavat täsmällisesti rehtorin ilmoittamina aikoina. Kirjoitusten aikana on erityisesti vältettävä turhaa melua: kirjoitustilojen lähistö on pidettävä hiljaisina. Ylioppilaskirjoituksissa noudatetaan ylioppilastutkintolautakunnan antamia ohjeita.

5. Juhlatilaisuudet ja tapahtumat

Koulun juhlissa ja tapahtumissa käyttäydytään tilanteen vaatimalla tavalla.

Penkkarit ja vanhojenpäivä

Koulun omaisuutta ei saa tuhota eikä tiloja sotkea. Juhlaohjelma on tarkistutettava ryhmänohjaajilla eikä se saa loukata ketään.

Vapaa-ajan toiminta

Koulun tiloissa tapahtuvassa opiskelijoiden vapaa-ajan toiminnassa tulee noudattaa koulun järjestyssääntöjä. Järjestävä yhteisö vastaa omasta tilaisuudestaan.

6. Muut määräykset

Jos järjestyssäännöissä ei jotakin asiaa erikseen mainita, noudatetaan lukiolain säännöksiä ja määräyksiä.

Järjestyssääntöjen noudattamatta jättämisestä opiskelijaa voidaan rangaista lukiolain (Lukiolaki 10.8.2018/714, 41§) mukaisesti:

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Edellä mainitut toimenpiteet ovat kurinpitorangaistuksia. Oppivelvollinen voidaan kuitenkin erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä. (30.12.2020/1217)

Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta, häneltä voidaan tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on perusteltua.

7. Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Järjestyssäännöt ovat opinto-oppaan lisäksi oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan nähtävissä opetussuunnitelmassa Sodankylän lukion kotisivuilla.

Järjestyssääntöjä tarkastellaan vuosittain oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilökunnan kanssa, ryhmänohjaustunneilla, vanhempainilloissa ja opettajainkokouksissa. Niitä päivitetään ja täydennetään tarvittaessa.

OHJEET TEKOÄLYN KÄYTTÖÖN

1. Yleiset periaatteet

Tekoälysovelluksia voi käyttää opiskelun tukena, kun se tapahtuu opettajan antamien ohjeiden ja opintojakson käytäntöjen mukaisesti. Opettaja määrittää jokaisella kurssilla, onko tekoälyn käyttö sallittua, ja mihin tarkoituksiin sitä voidaan hyödyntää. Tekoälyn käytön arvioinnissa hyödynnetään liikennevalomallia, joka kertoo sallitut ja kielletyt käyttötavat.

2. Tekoälyn käyttö kokeissa

Tekoälysovellusten käyttö ei ole sallittua koetilanteissa.

3. Tekoälyn käyttö tehtävissä ja tuotoksissa

Opiskelijan tulee noudattaa opettajan antamia opintojaksokohtaisia ohjeita. Jos opiskelija käyttää tekoälyä tehtävän tekemisessä, hänen tulee kertoa työssä, mitä sovellusta käytti, sekä kuvata, miten käytti sitä (esim. minkä kehotteen antoi, mikä oli tekoälyn rooli työssä). Pelkkä tekoälyn tuottaman tekstin kopioiminen ja palauttaminen ei ole sallittua. Opiskelijan tulee muokata ja arvioida sisältö itse.

4. Vastuu ja luotettavuus

Opiskelija vastaa aina oman työnsä sisällöstä. Tekoäly voi tuottaa virheellistä tai puutteellista tietoa, joten opiskelijan on tarkistettava väittämien oikeellisuus, lähteiden paikkansapitävyys ja tehtävänannon noudattaminen. Tekoälyn tuottaman aineiston käyttäminen ilman asianmukaista viittausta rinnastuu plagiointiin.

5. Tarkistaminen ja seuraukset

Lukio voi tarkistaa palautettuja töitä plagiointitunnistusohjelmalla tai tekoälyn käyttöä analysoivilla työkaluilla. Luvattoman tekoälyn käytön seuraukset määräytyvät Sodankylän lukion järjestyssääntöjen mukaisesti.

OHJEITA LUKIO-OPISKELUUN

Lukio-opiskelussa käsitellään laajoja asiakokonaisuuksia, opintojaksot ovat tiiviitä ja opinnoissa edetään ripeästi. Läksyjä on paljon ja arvioitavia näyttöjä on koko opintojakson ajan. Opiskelu on itsenäistä ja opiskelijalla itsellään on vastuu oppimisestaan.

Lukio-opiskelu voi ajoittain tuntua raskaalta. Opiskelijasta voi esimerkiksi tuntua, ettei hän ehdi tehdä kaikkea kunnolla. Hänestä saattaa tuntua, etteivät suoritusten arvosanat vastaa todellista osaamista. Opiskelija saattaa ajatella, että pystyisi parempaan, jos aika riittäisi ja jaksaisi enemmän.

Seuraavista ohjeista voi olla apua:

- Ole utelias!
- Tule ajoissa tunnille ja vältä poissaoloja.
- Käytä oppitunnit tehokkaasti: kuuntele, tee muistiinpanoja, harjoittele, osallistu, väitä vastaan ja kysy.
- Aloita heti: älä viivyttelä, älä lykkää tehtävää tuonnemmaksi.
- Oppimateriaali on opiskelun runko: perehdy siihen itsenäisesti. Työstä sitä. Käytä muitakin tietolähteitä.
- Pyri ymmärtämään lukemasi. Opiskele itsellesi sopivin menetelmin.
- Suunnittele opiskelullesi, tehtävillesi ja harrastuksillesi aikataulu ja noudata sitä.
- Opiskele myös kotona joka päivä. Päivittäinen opiskeleminen ja tehtävien tekeminen takaa parhaan oppimistuloksen.
- Opiskele yhdessä toisten kanssa koulussa ja kotona.
- Hyödynnä opiskelijatutoreita.
- Keskustele opettajan kanssa opintojakson sisällöistä, tehtävistä ja arvioinnista.
- Pyydä ajoissa tukiopetusta.
- Ota yhteys ryhmänohjaajaan, opettajaan, erityisopettajaan, opinto-ohjaajaan tai rehtoriin heti, kun ilmenee epäselvyyksiä ja vaikeuksia. He auttavat ja opastavat mielellään.
- Huolehdi hyvinvoinnistasasi! Terveellinen ja monipuolinen ravinto, liikunta, lepo ja uni luovat terveytesi, keskittymiskykyä ja opiskelusi perustan.
- Luo myönteistä ryhmähenkeä: sopu, toisen auttaminen, työrauha ja toisen mielipiteen kunnioittaminen, mutta myös hauskanpito luovat ryhmään ja koko kouluun hyvän ”meidän koulun hengen”.